

Suaugusiųjų katechezė – didžiausias Bažnyčios uždavinys XXI amžiuje

Bažnyčios mokymas nūdien pabrėžia suaugusiųjų katechezės reikalingumą, kylantį iš nuolatinio pakrikštytųjų ugdymo poreikio ir dėl pasaulio krikščionims metamų naujų iššūkių: sekuliarizacijos, nukrikščioninimo ir pan. Todėl siūlytina katechezė po krikšto, kurios pagrindas – prieš krikštą atliekamas katechumenatas. Šiuolaikinėje suaugusiųjų katechezėje turi dalyvauti ir pasauliečiai.

Išvadas

Kai kurie žmonės atkreipia dėmesį, kad gyvendamas žemėje Jėzus suaugusiuosius mokydavo, o vaikus laimindavo. Šiandien yra atvirkščiai: vaikai mokomi, o suaugusieji laiminami. Gal čia kiek ir perdedama, bet į dienos šviesą keliamas klausimas: kokią vietą Bažnyčios veikloje užima suaugusiųjų katechezė?

Remiantis posusirinkiminiu Bažnyčios mokymu galima atsakyti vienareikšmiškai: suaugusiųjų katechezė turi būti didžiausias šiuolaikinės Bažnyčios rūpestis. Kodėl ji tokia svarbi bei reikšminga? Kokia turėtų būti jos forma?

Šiame straipsnyje atsakymas į iškeltą klausimą formuluojamas remiantis visuotinio Vatikano II Susirinkimo ir popiežiaus mokymu.

1. Suaugusiųjų katechezės reikšmė

Neabejotina, kad suaugusiųjų ugdymą per katechezę naujai atrasti tiesiogiai padėjo Vatikano II Susirinkimas. Tiesiogiai ir iš es-

Współczesne nauczanie Kościoła wskazuje na wielką potrzebę katechezy dorosłych. Ten postulat jest zasadniczo umotywowany potrzebą formacji ochrzczonych w związku z nowymi wyzwaniami w świecie, które przed nimi stoją: sekularyzacja, dechrystianizacja itp. Dlatego proponuje się katechezę pochrzcielną, która będzie wzorowała się na katechumenacie chrzcielnym. We współczesnej katechezie dorosłych winny też brać udział osoby świeckie.

mės pozityviai buvo kreiptasi į vyskupus. Susirinkimas atkreipė dėmesį į tai, kad tikėjimo branda yra būtina nuolatinei katechezei, vykdomai visais krikščioniškojo gyvenimo etapais. Dėmesį reikia skirti ne tik vaikams ir jaunimui, bet taip pat ir suaugusiems. Viename iš dokumentų teigiama, kad katechetiniu ugdymu siekiama, jog mokymo nušviestas tikėjimas taptų gyvas, sąmoningas ir veiklus. Vyskupai raginami pasirūpinti, kad Katekizmas būtų labai rūpestingai perteikiamas tiek vaikams ir paaugliams, tiek jaunuoliams ir suaugusiems žmonėms¹.

Panašių tekstų kaip šis Bažnyčios mokyje galima atrasti daugybę. Tai, kas visiems šioms tekstams bendra, – nuolatinis raginimas ypač rūpintis suaugusiųjų katecheze. Šie raginimai taip pat yra atitinkamai argumentuojami. Jonas Paulius II apaštališkajame paraginime apie katechezę rašo: „Toliau minėdamas katechezės adresatus, negaliu nenurodyti nuolatinio Sinodo Tėvų susirūpinimo, kurį atkakliai, nenumaldomai, nuolat sukelia viso pasaulio patirtis: tai svarbiausia suaugusiųjų katechezės problema. Suaugusiųjų katechezė yra pagrindi-

nė, nes skirta asmenims, kuriems tenka didžiausia atsakomybė ir kurie gali krikščioniškąją Naujieną išgyventi pačia tobuliausia forma“².

Tarptautinė katechezės taryba, patariamasis Dvasininkų kongregacijos organas, 1990 m. padarė tam tikrą aptariamąsios temos sintezę ir pristatė ją dokumente „Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje. Kai kurios linijos ir kryptys“. Nepaprastai svarbūs pastebėjimai, susiję su suaugusiųjų katechezės poreikiu: „daug suaugusiųjų nedalyvauja jokios formos katechezėje; krikščionių bendruomenėms ne visada būdinga misijų dvasia; sielovadininkai nepakankamai vadovaujasi sielovadinės meilės ir kantrumo dvasia; katechezė nėra tinkamai vykdoma ir labai dažnai nesusiejama su plačiąja evangelizacine veikla; pastebima katechetų pasirengimo stoka ir jo nepakankamumas...“³. Daugtaškis citatos pabaigoje reiškia, kad išvardytos ne visos kritinės pastabos, tik kai kurios. Tačiau pakanka ir jų, kad suprastume, kokia svarbi suaugusiųjų katechezė. Dokumente vietinės Bažnyčios drąšinamos save įvertinti šioje srityje, todėl šis dokumentas yra labai praktiškas.

Be to, neabejotina, kad pasiūlytą argumentaciją dėl susirūpinimo suaugusiųjų katecheze sustiprina gyvenimiška patirtis ir mūsų sielovadiniai pastebėjimai. Pavyzdžiui, dažnai kai kurie žmonės, beje, anksčiau taip išmokyti, išsako savo nuodėmes, atitolimus nuo ištikimybės Dievui, susijusius veikiau su legalistine religijos puse, pvz., kad nedalyvauja Mišiose. Visiems šiems išpažinimams būdingas tam tikras vaikiškumas – kalbama apie bažnytėlę, poterėlius, Dievulį. Visa tai reikštų, jog religija yra vaikystės atgyvena, o tikėjimas nėra gilinamas ir teturi nedidelę įtaką gyvenime. Tačiau, kai pradedama su šiais žmonėmis bendrauti glaudžiau, pastebima, kad jų poreikiai yra didesni.

Vertėtų šioje vietoje pateikti dar kitą

Romos Vyskupo pasisakymą. Jis yra nepaprastai nuoširdus ir jame raginama realistiškai įvertinti situaciją: „Iš tiesų senos krikščioniškosios tradicijos Europos kraštuose šiandien pastebime vidinės krikščionybės išblėsimą. Išblėsimą to, ką turėtume laikyti mūsų krikšto vaisiais. Gyvename dechriştianizacijos laiku; atrodo, kad krikštyti tikintieji kartais nepajėgia pasipriešinti sekuliarizacijai, ideologijoms, prieštaraujančioms ne tik Bažnyčiai, katalikų tikėjimui, bet ir iš esmės priešingoms religijai, ateistinėms ir net antiteistinėms“⁴.

Popiežius nebemini ilgaamžės patirties bei reikšmingo krikščionių buvimo Europoje, bet atkreipia dėmesį į tai, kad krikščionys, t. y. pakrikštytieji, tinkamai neatlieka savo pašaukimo pareigų ir pasiduoda dechriştianizacijai, sekuliarizacijai, ideologijoms. Kad ir kokia reikšminga būtų praeitis, kad ir koks būtų Bažnyčios buvimo Europos kultūroje liudijimas, reikia turėti galvoje esamą situaciją ir aktualius iššūkius. Žodžiu, reikia vertinti egzistencinį krikščioniškojo gyvenimo metmenį.

Dar kartą cituojame minėtosios Tarybos žodžius: „Deja, yra ir tokių krikščionių, kurie, siekdami klaidingai suprasto tarpkonfesinio dialogo ar nenorėdami gyventi šiuolaikinėje visuomenėje kaip dera tikintiesiems, atsisako aiškiai ir drąsiai liudyti savo tikėjimą Jėzumi Kristumi. Šios konkrečios krikščioniškojo tikėjimo situacijos išakmiai ragina sėjėją pradėti naują evangelizaciją“⁵. Čia reiktų pabrėžti, kad šis kritiškas savęs vertinimas įkvėpė naująją evangelizaciją. Prieš akis iškyla bendruomeninis ir individualusis krikščioniškojo gyvenimo matmuo. Ypač pastarasis pagrindžiamas Šventuoju Raštu, kadangi atkreipiamas dėmesys į tai, jog Evangelijos skelbimas turi vesti į tikėjimo brandą. Biblijos mokymas, nors ir skirtas visiems, tačiau suponuoja suaugusį klausytoją. „Tapti suaugusiam ir gyventi kaip suaugusiam yra žmogaus pašaukimas <...> (plg. Pr 1, 27–28; 2, 15)“⁶; kitoje šio dokumento

vietoje rašoma: „<...> Apaštalas mums primena, jog suaugusiojo žmogaus pašaukimas yra tapti ‘tobulu žmogumi pagal Kristaus pilnatvės amžiaus saiką’ (Ef 4, 14. 13; 1, 23; 3, 8)“⁷; „Jėzaus žodžiai tam, kuris nori būti brandžiu jo mokiniu, nurodo pirmą ir pastovų tikslą: įgyti atsivertimo į Viešpatį laikyseną“⁸.

Privalu pastebėti, kad teologiškai krikščioniškosios brandos sinonimas yra „*metanoia* – atsivertimas“ į Dievą. Kitoje vietoje yra pasakyta: „Atsivertimo į Viešpatį vaisius yra prigludimas prie bendruomenės, kurios nariai gyvena kaip tikri Kristaus mokiniai“. Suaugusiųjų katechezė siekia sąmoningo ir nuolatinio krikščioniškosios bendruomenės dovanos išgyvenimo, pasireiškiančio elgsena, vedančia į bendruomenės vienybės išlaikymą, bei bendra atsakomybe už jos vidinį gyvenimą ir pasaulyje atliekamą misiją“⁹.

Paskutinioji citata atskleidžia tam tikrą krikščioniškojo gyvenimo koncepciją. Būtent dėmesio atkreipimas į individualų atsivertimą, apimančią visą dabartinį žmogaus gyvenimą, dar nereiškia, kad yra patvirtinamas gana paplitęs maldingas šūksnis: „išgelbėk savo sielą“. Krikščionybė, nors ir siūlo žmogui nepakartojamą ryšį su Dievu, nepripažįsta individualizmo. Krikščioniškasis gyvenimas yra bendruomeninis, gyvenimas palaikant santykius. Kvietimas atsiverti nėra pigus moralizavimas ar žmogaus jėgų mobilizavimas, bet vien tik kvietimas priimti nepelnytą meilę, kurią Dievas apreiškė Nukryžiuotame ir Prisikėlusiam Kristuje Jėzuje.

2. Katechumenatas po krikšto – suaugusiųjų katechezės modelis

Bažnyčios ir jos padėties pasaulyje diagnozę lydi konkretūs pasiūlymai, kaip spręsti problemas. Pirmiausia derėtų išskirti svarbiausias: katechumenato po krikšto, kaip

suaugusiųjų katechezės modelio, pripažinimą; pasauliečių įtraukimą į šio pobūdžio katechezės procesą bei Neokatechumeninio kelio priėmimą kaip praktinį suaugusiųjų tikėjimo ugdymo būdą.

Minėtosios tarybos dokumentas atkreipia dėmesį į tai, kad: „Vyskupų Sinodas 1977 m. patvirtino, kad ‘visos katechezės modelis’ yra katechumenatas, galutinai išsipildantis krikšte. Iš tikrųjų jis yra, atsižvelgiant į senąją tradiciją, kiekvienos katechezės įkvėpimo šaltinis. Kadangi suaugusiųjų katechezė siekia tapti pagrindiniu ir integraliu krikščioniškojo gyvenimo ugdymu, todėl būtent katechumenatas ir yra labiausiai ją atitinkantis pavyzdys“¹⁰. Tad vyskupai jau ne pirmą kartą parodė dėmesį katechumenatui. Šiai temai netrūko dėmesio jau Vatikano II Susirinkimo metu. Dekrete vyskupams rašoma: „vyskupai tepasistengia atgaivinti arba geriau pritaikyti suaugusiųjų katechumenų švietimą“¹¹. Tekstus apie katechumenatą įtraukti į dokumentus ragino kardinolas K. Wojtyła, taip pat Lietuvos episkopato atstovai.

Tad kas yra katechumenatas ir kodėl jis toks svarbus katechezei? Atsakymas būtų toks: „Bažnyčioje tipiškas katechumenatas apima tam tikrus etapus <...>. Trys iš jų yra laikomi svarbiausiais: prekatechumenatas, pristatantis suaugusiajam išpareigojimus, kylančius iš atsivertimo, kuris yra pirminio Žodžio skelbimo, tai yra kerigmos, vaisius; katechumenatas, kurio metu suaugusieji mokomi pamatinių katalikiškojo tikėjimo tiesų, *Credo*, įvedami į liturginį šventimą bei krikščioniškąjį gyvenimą; įvedimas į slėpinius (mistagogija) – šio etapo metu neofitas labiau įsigilina į krikščioniškąsias tiesas <...>“¹². Iš to plaukia tokios išvados: suaugusiųjų katechezė negali stokoti trijų elementų: Dievo žodžio, sakramentų ir bendruomenės.

Bažnyčios mokymas šioje srityje nepaprastai išsiplėtojo. Atsirado naujų apmąstymų ir net terminų. Katalikų Bažnyčios kate-

kizmas siūlo vartoti šį terminą – „Katechumenatas po krikšto“. Jame rašoma: „Dėl pačios savo prigimties kūdikių Krikštas reikalingas *katechumenato po Krikšto. Juo suprantamas reikalas ne tik apmokyti vaikus po Krikšto, bet ir būtinybė su bręstančia vaiko asmenybe išsiskleisti Krikšto malonei*“¹³. Atkreipdamas dėmesį į katechumenatą Katekizmas taip pat primena senovėje jo turėtą reikšmę: „Norint tapti krikščioniu, jau nuo apaštalių laikų reikėjo pereiti keletą įvadinųjų tarpsnių. Tai padaryti galima greitai arba palengva. Tačiau visada turi išlikti esminiai elementai: žodžio skelbimas, atsivertimo lydimas evangelijos priėmimas, tikėjimo išpažinimas, Krikštas, Šventosios Dvasios suteikimas, vienijimasis Eucharistijoje“¹⁴.

Kvietimas atnaujinti katechumenatą nėra toks nesvarbus, kurio praktikoje galima ir nepaisyti. Kanonų teisės kodekse labai išakmiai rašoma: „Kas pareiškia norįs priimti tikėjimą į Kristų po prekatechumenato laikotarpio liturginėmis apeigomis yra įvedamas į katechumenatą; jo vardas ir pavardė yra įrašomi į atitinkamas knygas. Katechumenai teorinio ir praktinio lavinimo krikščioniškam gyvenimui dėka tampa pasirengę būti įvesti į išganymo slėpinį ir į tikėjimo gyvenimą, į liturgiją ir į Dievo tautos meilę bei apaštalavimą“¹⁵. Šias nuorodas papildo aktualios Bendrojo katechezės vadovo įžvalgos: „Po Krikšto vykstanti katechezė akla neseka krikšto katechumenato struktūra ir, pripažindama katechizuojamųjų Krikšto tikrovę, vis dėlto turi semtis įkvėpimo iš šios ‘krikščioniškajam gyvenimui rengiančios mokyklos’ ir ją praturtinti, priimdama pagrindinius katechumenato elementus“¹⁶.

Kita praktinė įžvalga, randama Bažnyčios mokyme apie suaugusiųjų katechezę, tiesiogiai kalba apie katechetus: „krikščionių bendruomenėje vyskupas, kaip tikėjimo mokytojas, yra pirmasis suaugusiųjų katechetas“¹⁷. Apie vyskupo vaidmens reikšmingumą Bažnyčioje daug kalbama ir tai atsi-

spindi ne viename dokumente. Vertėtų atkreipti dėmesį į tai, kad pirmiau pateiktoje citatoje sakoma, kad vyskupas yra pašauktas vykdyti šią misiją bendruomenėje ir su bendruomene. Iš tiesų paskutinių penkiasdešimties metų po Susirinkimo patirtis rodo, kad ypatingą evangelizacijos, suaugusiųjų katechezės charizmą turi pasauliečiai. Viename iš dokumentų šiuo klausimu taip teigiama: „Tikras Dievo meilės ženklas šiem laikams yra suaugusiųjų katechetai pasauliečiai <...>. Būtent jie dėl savo specifinės pasauliečio žmogaus charizmos Bažnyčioje turi galimybę labiau nei kiti padėti suaugusiesiems, kadangi yra jų gyvenimo bendrakeleiviai, tų pačių problemų ir gyvenimo uždavinių dalyviai“¹⁸.

Savitas pavyzdys, kaip Bažnyčios mokymas apie suaugusiųjų katechezę gali būti naudingai pritaikytas ir duoti gerų vaisių, yra Neokatechumeninis kelias. Apaštalių Sosto patvirtintas statutas šį *Kelių* apibūdina taip: „Neokatechumeninio kelio prigimtį geriausiai apibūdino Jo Šventenybė Jonas Paulius II: ‘Neokatechumeninį kelią laikau katalikiškojo ugdymo *itinerarium*, svarbiu visai mūsų laikų visuomenei’“¹⁹. Ten pat šis apibūdinimas patikslinamas: „Neokatechumenatas – tai įrankis, padedantis vyskupams naujai atskleisti krikščioniškuosius slėpinius jau pakrikštytiems suaugusiesiems. Šie žmonės – tai tie, kurie nutolo nuo Bažnyčios, kurie nebuvo pakankamai evangelizuojami ir katechizuojami, kurie trokšta pagilinti ir subrandinti savo tikėjimą, taip pat krikščionys, neesantys visiškoje vienybėje su Katalikų Bažnyčia“²⁰.

Kelias atsirado 1964 m. Madride, „Palomeras altas“ barakuose. Kiko Argüello ir Carmen Hernandez, du ispanai, gyvendami kartu su priemiesčių vargšais ir kenčiančiaisiais, apsisprendė skelbti jiems Gerąją Naujieną – Išganytoją Jėzų Kristų. Kerigmos žodis, kritęs į vargšų širdis, sukūrė bendruomenę, gyva Evangelijos tikrumo patirtis pasireiškė švenčiant liturgiją. Taip per

tam tikrą laiką išsirutuliojo savita Dievo žodžio, Eucharistijos ir Bažnyčios sintezė, išgyvenama kaip asmenų bendruomenė. Ši bendruomenė tapo proceso, kurio metu bręsta tikėjimas, vyksmo vieta. Nuolat pritaikant šią patirtį parapijose po truputį išsirutuliojo tam tikras reiškinys, susijęs su pilnatvišku krikščioniškojo gyvenimo atskleidimu ir išgyvenimu, kuris yra krikšto padarinys. Šis *Kelias*, arba *itinerarium*, sudarytas iš etapų. Jis primena ankstyvosios krikščionybės katechumenatą, tačiau yra pritaikytas jau pakrikštytiems žmonėms. Parapijose gyvuojančios neokatechumeninės bendruomenės spindi gyvo Prisikėlusiojo Kristaus buvimo liudijimu. Tai pasireiškia pasikeitusiu jos narių gyvenimo ir mąstymo būdu, ypač meilės ir vienybės ženklais. 1990 metais, po beveik 30 metų plėtros, pasiekusios daugelį žmonių, parapijų, tautų ir žemynų, Neokatechumeninis kelias popiežiaus autoritetu buvo pripažintas „katalikiškojo ugdymo *itinerarium*, svarbiu šiuolaikinei visuomenei ir laikams“ ir pasiūlytas vyskupams bei kunigams kaip naudinga naujosios evangelizacijos perspektyva. Apaštalo Sosto 2002 metais išleistame statute *Kelias* buvo patvirtintas kaip krikščioniškosios iniciacijos priemonė. Katechumenatas po krikšto yra priemonė, kurią Apaštališkasis Sostas siūlo vyskupams, kad šiuolaikinio ateizmo akivaizdoje būtų brandinamas krikštas. Kalbama veikiau ne apie tai, kaip naujai išgyventi krikštą, bet apie nuolatinį tikėjimo ugdymą, apimančią visą krikščionio gyvenimą. Šis *itinerarium* yra įgyvendinamas mažose bendruomenėse, kurias sudaro įvairaus amžiaus, įvairių visuomenės sluoksnių asmenys, kurie kas savaitę švęsdami Dievo žodžio liturgiją, sekmadieninę Eucharistiją bei išgyvendami brolišką vienybę eina vis glaudesnės vienybės su Jėzumi Kristumi link.

Neokatechumenatas prasideda parapijose skelbiamomis įvadinėmis katechezėmis. Joms būdingas kerigminis ir egzistencinis turinys, padedantis susidaryti bendruomenei bei skatinantis katechumenato procesą, vykstantį trimis etapais: prekatechumenato, tikrojo katechumenato ir išrinkimo. Taip bendruomenė prieina prie krikšto pažadų atnaujinimo.

Nuolat siūlant šį ugdymą vis naujiems žmonėms laipsniškai įvyksta ir pačios parapijos, kaip bendruomenės, kurią sudaro mažesnės bendruomenės, atnaujinimas. Tokios bendruomenės priešakyje – klebonas ir kunigai, kuriems dirbti evangelizacijos darbą padeda pasauliečiai katechetai.

Išvados

1. Svarbiausi po Vatikano II Susirinkimo Bažnyčios dokumentai rekomenduoja vesti suaugusiųjų katechezę. Tiesa, suaugusiųjų katechezė nesumažina vaikų katechezės svarbos, bet aktualiausia yra suaugusiųjų katechezė.

2. Žemas religinis krikščionių sąmoningumas vaikystėje bei nauji pasaulio iššūkiai – pagrindiniai motyvai atnaujinti suaugusiųjų katechezę.

3. Posusirinkiminio Bažnyčios mokymo naujovė – suaugusiųjų katechezė, vadinama katecheze po krikšto. Ja siekiama suformuoti brandų tikėjimą. Suaugusiųjų katechezę reikia vesti bendruomenėje ir derinti prie įkrikščioninimo sakramentų teikimo.

4. Bažnyčios dokumentuose raginama, kad suaugusiųjų katechezę vestų ir pasauliečiai.

Neokatechumeninį kelią Apaštalo Sostas pripažino viena iš krikščionių *itinerarium* formų.

NUORODOS

- ¹ *Vatikano II Susirinkimas*. Dekretas dėl vyskupų pastoracinių pareigų Bažnyčioje „Christus Dominus“. 14 // Vatikano II Susirinkimo nutarimai. Vilnius: Aidai. 2001.
- ² *Jonas Paulius II*. Apaštališkasis paraginimas „Catechesi tradendae“. 34 // http://www.lcn.lt/b_dokumentai/ap_paraginimai/catechesi-tradendae.html.
- ³ Tarptautinė katechezės taryba. Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje. 5.
- ⁴ *Jonas Paulius II*. Susitikimas su neokatechumeninėmis bendruomenėmis. „L'Osservatore Romano“ (itališkasis leidimas). 1988-01-1–2.
- ⁵ *Dvasininkų kongregacija*. Bendrasis katechezės vadovas. Kaunas: Lietuvos katechetikos centras. 1998. 26.
- ⁶ *Tarptautinė katechezės taryba*. Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje. 10.
- ⁷ *Tarptautinė katechezės taryba*. Ten pat. 34.
- ⁸ Ten pat. 36.
- ⁹ Ten pat. 37.
- ¹⁰ Ten pat. 66.
- ¹¹ *Vatikano II Susirinkimas*. Dekretas dėl vyskupų pastoracinių pareigų Bažnyčioje „Christus Dominus“. 14.
- ¹² *Tarptautinė katechezės taryba*. Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje. 67.
- ¹³ Katalikų Bažnyčios katekizmas. Kaunas: Tarpdiecezinė katechetikos komisijos leidykla. 1996. 1231.
- ¹⁴ Katalikų Bažnyčios katekizmas. 1229.
- ¹⁵ Kanonų teisės kodeksas. Kan. 788. Plg. Rytų Bažnyčių kanonų teisė. Kan. 587.
- ¹⁶ *Dvasininkų kongregacija*. Bendrasis katechezės vadovas. 91.
- ¹⁷ *Tarptautinė katechezės taryba*. Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje. 82.
- ¹⁸ *Tarptautinė katechezės taryba*. Ten pat. 75.
- ¹⁹ *Popiežiškoji pasauliečių taryba*. Neokatechumenale iter. Statuta I. 1.
- ²⁰ *Popiežiškoji pasauliečių taryba*. Neokatechumenale iter. Statuta II. 5.

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. *Vatikano II Susirinkimas*. Dekretas dėl vyskupų pastoracinių pareigų Bažnyčioje „Christus Dominus“ // Vatikano II Susirinkimo nutarimai. Vilnius: Aidai. 2001.
2. *Dvasininkų kongregacija*. Bendrasis katechezės vadovas. Kaunas: Lietuvos katechetikos centras. 1998.
3. *Jonas Paulius II*. Apaštališkasis paraginimas „Catechesi tradendae“ // http://www.lcn.lt/b_dokumentai/ap_paraginimai/catechesi-tradendae.html.
4. *Jonas Paulius II*. Susitikimas su neokatechumeninėmis bendruomenėmis. „L'Osservatore Romano“ (itališkasis leidimas). 1988-01-1–2.
5. Katalikų Bažnyčios katekizmas. Kaunas: Lietuvos katechetikos centras. 1998.
6. Kanonų teisės kodeksas.
7. Rytų Bažnyčių kanonų teisė.
8. *Popiežiškoji pasauliečių taryba*. Neokatechumenale iter. Statuta I.
9. *Popiežiškoji pasauliečių taryba*. Neokatechumenale iter. Statuta II. 5.
10. *Tarptautinė katechezės taryba*. Suaugusiųjų katechezė krikščioniškoje bendruomenėje.

Spausdinti rekomendavo:
 Prel. doc. dr. V. S. Vaičiūnas,
 Kan. prof. hab. dr. K. Žemaitis

Gauta: 2004 05 12
 Parengta spaudai: 2005 06 09

Kazimierz Pek MIC

KATECHEZA DOROSŲYCH – NAJWAŻNIEJSZE ZADANIE KOŚCIOŁA W XXI WIEKU

Streszczenie

Najważniejsze dokumenty Kościoła po Vaticanum II zalecają prowadzenie katechezy dorosłych. Wprawdzie nie umniejsza to troski o katechezę dzieci i to

jednak pierwszoplanowa jest formacja dorosłych. Niski stan świadomości religijnej osób ochrzczonych w dzieciństwie oraz nowe wyzwania w świecie to zasadnic-

ze uzasadnienie odnowy katechetycznej dorosłych. Nowością w nauczaniu posoborowym Kościoła jest katecheza ochrzczonych, którą nazywa się katechezą pochrzcielną. Zmierza ona do uformowania dojrzałej wiary. Należy ją prowadzić wraz z inicjacją sakra-

mentalną i we wspólnocie. Zachęca się aby w katechezie dorosłych brały udział osoby świeckie. Droga neokatechumenalna została uznana przez Stolicę Apostolską jako jedna z form itinerarium wiary ochrzczonych.

PAGRINDINIAI ŽODŽIAI: Vatikano II Susirinkimas, Jono Pauliaus II mokymas, suaugusiųjų katechezė, katechezė po Krikšto, katechumenatas, neokatechumenatas, pasauliečiai Bažnyčioje.

KEY WORDS: Council of Vatican II, teaching of John Paul II, adult catechesis, postbaptismal catechesis, catechumenate, neocatechumenate, laity at the Church.

Kazimierz PEK MIC – vienuolis marijonas, teologijos daktaras, Liublino katalikiškojo universiteto Teologijos fakulteto dekanas pavaduotojas, Marijonų kunigų seminarijos rektorius, „Pastores“, kas tris mėnesius einančio leidinio, skirto kunigams ugdyti, vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas, Tarptautinės popiežiškosios mariologinės akademijos narys.

Kazimierz PEK MIC – doctor of theology, adjunct of Theology faculty at Catholic University of Lublin, Rector of Seminary, guided by Marians, vice-editor of „Pastores“, magazine for priestly formation, member of International Pontifical Mariological Academy.